

der Pforte um die Ehre des Schutzes des heiligen Grabes stritten, behaupteten zwischen den zwey streitenden diese zühre die Griechen. Ὁ ἔστιν ἐν τῷ ὀ αυτοκράτωρ τῆς Γερμανίας καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἤρσαν πρὸς ἁλλήλους παρὰ τῇ Πύλῃ ἵνα ἐπιτέλῃ ἑκάτερος τὸ ἀξίωμα τοῦ προστάτου τοῦ Ἀγίου τάφου, διεφύλαττον μεταξὺ τῶν δύο μαχομένων τὸ ἀξίωμα τοῦτο οἱ Ἕλληνες.

Παράδοξον, τῇ ἀληθείᾳ, ἔθνος τὸ ὅποιον, καὶ τοι πεζόμενον πρὸ δύο καὶ ἐπεκείνα ἑκατονταετηρίδων ὑπὸ βαρυτάτου ζυγοῦ, οὐ μόνον ἐσωζε τὴν ἰδίαν ἐθνικότητα, ἀλλὰ καὶ ἀντεπάλασε περὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ πρὸς δύο μεγάλας δυνάμεις καὶ κατίσχυεν ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον! Ἡ πάλῃ ἐκείνη ἦτο ἀδιάκοπος, καὶ ἐνίοτε ὁ κακῶς νενοτμένος ζῆλος τῶν δυτικῶν παρεξέτρεπετα εἰς τοιαῦτα ἀτοπνύματα, ὥστε ἡ Ὁσμανικὴ κυβέρνησις ἤνυχάσθη τῷ 1723, νὰ στιγματίσῃ αὐτοὺς διὰ φρονητοῦ ὑβριστι-

τὰ πολυδύλλητα ἐκείνα φρονητὰ τῶν Σουλτάνων τῆς Αἰγύπτου. Τὸ Διότιον ἐξέτασε τὰ πάντα ἐπιμελῶς, ἀντιπαρέθεσε τὰ παρὰ τῶν δυτικῶν ὑποβλήθεντα ἔγγραφα τῆς ἰδιοκτησίας πρὸς τὰ τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἀπεφάνητο ἐπισήμως τοὺς ὀρθοδόξους ὡς μόνους νομίμους ἰδιοκτῆτας καὶ ὡς μόνους ἔχοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισκευῆς, ἥτις καὶ ἐγένετο δια τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κομνηνοῦ, ὡς ἐκτενεστέρον δύναται νὰ πληροφορηθῇ ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ Κεϋ.

18. τοῦ πρώτου μέρους τῆς ἱστορίας καὶ περιγραφῆς τοῦ τοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐπὶ Γερμανοῦ προκήρυκτος, σελ. 32 καὶ ἐπ.

Εἶναι λοιπὸν πρὸς ἄλλαν, ὅτι ἡ Ὁσμανικὴ κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἐκαταδεκάτης ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῆς παρούσης ἐνεακαιδεκάτης ἀναγνωρίζει καὶ κυρεῖ ὡς ἰδιοκτητὰς ὅλων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀρχαίων προσκυνημάτων τοὺς ὀρθοδόξους καὶ θεωρεῖ τὸ δικαίωμα αὐτῶν τοῦτο ἐρειδόμενον ἐπὶ τῶν ἱερῶν δι' αὐτὴν συνθηκῶν τοῦ Οὐάου Βεν Χαττάδ καὶ ἐπὶ τῆς

Χαίμαροι.

κοιτάτον, τὸ ὅποιον, ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀμμερ ἐν σελ. 315 καὶ 316 τοῦ VII τόμου τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, δὲν θέλομεν παραθεῖναι ἐνταῦθα, διότι ὁ σκοπὸς ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ παραξύνωμεν τὰ πάθη, ἀλλὰ, διὰ ἑστῆς τῶν γεγονότων ἐκθέσεως, ν' ἀναζητήσωμεν τὴν ἀληθῆ τῶν ἀγίων τοπῶν ἰδιοκτητήν.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ὀρθοδόξων, τοσκις ἤδη, ὡς εἶδομεν, ἀναγνωρισθὲν καὶ κυρωθὲν, οὐδέποτε ἴσως καθιερώθη ἐπιστημότερον ἢ μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1808 συμβάντα ἐμπορεύων τοῦ ἐν Ἱερουσολύμοις τοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, καὶ ἰδίως ἡ τῶν ὀρθοδόξων, τῶν φράγγλων καὶ τῶν Ἀρμενίων, καθυπέβαλον τότε εἰς τὸ Διότιον ἅπαντα αὐτῶν τὰ ἔγγραφα, ἵνα ἀπορρατισθῇ ἐν γνώσει εἰς τίνα ἀνέκει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισκευῆς. Οἱ δυτικοὶ προσηγάγον, πρὸς τοὺς ἄλλους

παραχωρήσεως αὐτοῦ τοῦ προφήτου. Ἄν ἐκ διαλειμάτων, βιαζομένη ὑπὸ τῶν καθολικῶν δυνάμεων, παροεκοπέται ἐπὶ μικρὸν σινὰ χρόνον ἀπὸ τῆς βασιλευσούσης ἐκείνης ἀρχῆς, τὰ ἔγγραφα ὅπως βλέπομεν αὐτὴν ἐπανερχομένην εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν βάσιν τῆς οἰκῆς αὐτῆς νομοθεσίας ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ὑπνύματος. Ἐκ τούτου δὲν εἰπεται βεβαίως, καθὰ καὶ προηγουμένοι εἶπαμεν, ὅτι αἱ λοιπαὶ Χριστιανικαὶ καὶ μη ὀρθοδόξαι ἐκκλησίαι, δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ προσέρχονται εἰς τὰ προσκυνηματα ἐκείνα ἵνα τελώσιν αὐτὰ τὰ τῆς θείας λατρείας· εἴπεται μόνον, ὅτι πάντα πρὸς ταῦτα ἀπορρῶς ἡ ἐκκλησία εἰς τὸ νὰ μετασθῇ ἢ νὰ ἀνατρέψῃ τὸ δικαίωμα ἐκείνων τῶν ὀρθοδόξων εἶναι ἀδικωστή· διότι τὸ δικαίωμα τοῦτο, παντάπασιν ὡς ὁμοιοθετηθὲν ἐπὶ 1100 ἔτη ἤτις μέχρι τὴν πρώτην σταυ-